

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 8,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 180.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 10. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

24. redna velika skupščina Ciril-Methodove družbe na Jesenicah.

(Nadaljevanje in konec.)

Koroška debata.

Krasnemu poročilu g. dr. Žerjava je sledil živahen pogovor o razmerju med družbo in koroškim šolskim društvom. Koroški brejčevci so doživeli v tej debati tako strahovit poraz, da so se morali nazadnje smiliti že slehernemu človeku. Toda deloma jim je prav. Naj bodo v drugi bolj previdni, osobito naj pošiljajo na tako važna posvetovanja bolj pametne ljudi ne pa Smodeje.

Prvi je govoril g. župnik Ražun, marljivi narodni delavec v Št. Jakobu v Rožu in ustanovitelj narodne šole istotam. O Ražunu se je govorilo že pred zborovanjem med skupščinarji, da namerava govoriti velik govor za spravo. Že ta novica je vse razveselila, koliko bolj bi bilo razveselilo dejstvo! Toda prišlo je drugače. Ražun je prilično izvajal: Potrebno je, da se tudi njega kot predsednika prizadetega šolskega društva sliši. Konstatira, da glede šentjaskobne šole ni bilo nikakšne pogodbe, ampak le ustmen pogovor. Pogovor naj družba formulira in v obliki predloga predloži celovškemu vodstvu. To pa se ni zgodilo. (Glej dr. Ž. poročilo!) Dalje moram povdarjati, da nesporazumljenje ni povzročeno od nas (!) Imeli smo v sporni zadevi ustmen pogovor v Ljubljani. Takrat se je reklo, da pri ustanovitvi družbe sodelujemo tudi mi, v pisani resoluciji pa je bilo, da sme družba ustanovljati edinole C. M. D. Dalje smo prosili, da naj bo družba za nas nekak finančni minister, drugo opravimo sami!! Na to se je g. Ražun še dvakrat zlagal, ko je sumničil družbo, da je ona izročevala denar, namenjen v podporo koroškemu učiteljstvu in dijaštvu, g. dr. Müllerju in ko se je še

bolj grdo zlagal, da so brejčevci šli na znani občni zbor z namenom, da izvolijo zastopnike za skupščino. Vemo namreč pozitivno, daje pripovedoval Brejč že precej časa pred občnim zborom celovške podružnice, da se bo stavil sklep ne razdružitve podružnice.

Prvomestnik Senekovič citira nato dopise, iz katerih jasno sledi, da je bila glede šentjaskobne šole sklenjena pogodba, na podlagi katere bi bile družba isto šolo prevzela v polno oskrbo. Toda „Katoliško politično društvo“ v Celovcu je to zabranilo. To se je skupščini dokazalo na podlagi pisem iz Celovca.

Dr. Arnejc, tajnik „Šolskega društva“ je govoril strahovito „pametno“. Le veliki potrpežljivosti skupščinarjev je pripisovati, da ga niso pognali že v prvih besedah. Najvažnejše, kar je povedal, je za nas izjava, da ne morejo trpeti na Koroškem, da bi še delala tam kaka organizacija, ako imajo itak svoje šolsko društvo. To je pravi vzrok! Zato pa tudi ne bodo pripustili več ustanavljanja C. M. D. podružnic. **Pri teh besedah je nastal strahovit vihar,** govornik je moral zapustiti oder. Dr. Arnejc se je s svojo izjavo postavil v polno nasprotje z Ražunom. Slednji je trdil, da še vedno hočejo edinosti z C. M. D., Arnejc pa nasprotno. S tem Arnejčevim zastopom je bila zadeva pravzaprav že končana. Prvomestnik odločno vpraša dr. Arnejca, naj pove, ali je družba delala koroškemu Slovenstvu škodožali ne? Da ali ne? Toda v kljub opetovanem pozivu dr. Arnejc ni dal odgovora. Prvomestnik zavrne trditve, da je družbine koroške podpore delil dr. Müller. Nadalje so govorili še dr. Rostohar in urednik „Mira“.

M. Prosekar iz Kotmare vasi (Koroško) in župnik Treiber se zahvalju-

jeta za velike podpore, ki jih je Koroška vedno dobivala od Družbe. Glede Treiberja se je v ostalem dognalo, da je v eni in isti zadevi deloval v dveh smereh, enkrat družbi v korist, drugič proti družbi. Župan in dr. posl. Hribar toplo priporoča, naj se najde način, da se pride zopet do sporazumljenja med obema družbama. Če bi pa nekateri gospodje v Celovcu tega tudi pod nobenim pogojem ne hoteli, družba tudi v takem slučaju ne bo zapustila bratov onstran Karavank (Burno pritrjevanje). Nato se sprejme konec debate.

Dr. Žerjav ima končno besedo; ovrže izmišljene in neresnične trditve koroških govornikov zlasti gg. Ražuna in dr. Arnejca, končno pa ponovno povdarja, da je družba še vedno pripravljena sodelovati s šolskim društvom. Naj se uvedejo vsaj mesečne skupne konference med obema družbama, kjer se bomo skupno posvetovali o koroških šolskih zadevah. Tajnikovo poročilo je bilo na to soglasno sprejeto in odobreno.

Dr. Ravnihar poroča imenom nadzorstva in predlaga absolutorij. Dr. Relkar predlaga in utemeljuje absolutorij s pohvalo. Se soglasno sprejme. G. stud. med. Mirko Černič želi, da dela C. M. D. med ljudstvom propagando za slov. vseučilišče.

Poročila potovalnih učiteljev niso mogla priti na vrsto radi poznega časa. Želimo pa, da se prih. leto to na vsak način zgodi.

O spremembi pravil je poročal glavni tajnik g. dr. Gregor Žerjav: Pravilom C. M. D. se je že mnogokrat očitalo, da so starinska. Res pa je, da niso tako slaba, ako se jih natančno premisli. Krijejo se n. pr. popolnoma s pravili nasprotnega nemškega društva „Schulvereine“. Nekatero spremembo pa so se vendar izkazale za nujno potrebne. Predvsem § 1; družbin delokrog se razširi na vse avstrijske kraljevine in dežele, s čemur se ugodno želji izven slov. pokrajin živčih rodo-

ljubov; § 4, s katerim se spremene določbe glede pokroviteljnin: ustanovi se iz pokroviteljnin poseben zaklad, od katerega se porablja le obresti; sme se pa rabiti tudi za nove šolske stavbe ozir. za ustanovitve novih šol. Druga določila se tičejo zastopstva pokroviteljnin. Po § 8 se dovoljuje ustanovitev pokrajinskih zvez. Po § 12 se odslej lahko predlogi priglasijo 10 dni pred glavno skupščino ne pa že do 1. maja. Po § 15 se bode smel odslej pooblaščenec podružničnih zastopnikov oz. pokroviteljnin na glavnih skupščinah odati več ko 5 glasov. § 18: Prvomestnika se naj voli vsako leto. Končno nekatera določila v § 24 glede prenehanja družbe. Spremembe so se sprejele vse skupno.

Sklepajoč glavno skupščino je še spregovoril prvomestnik g. Senekovič nekaj besed, v katerih je povdarjal, da se bode že našla kaka vez z gospodo onkraj Karavank. Družba bode svoje nepristransko in nesebično delo nadaljevala tudi v bodoče. (Viharno pritrjevanje.)

Pri skupnem banketu v Mesarjevi dvorani se je spregovorilo nekaj lepih napitnic, popoldne pa se je vršila na vrtu Višnarjevega hotela dobro obiskana ljudska veselica.

Popoldne se je izvolil tudi pripravljalni odbor za ustanovitev novega gospodarskega obrambnega društva, ki bi zlasti oviralo pogubno delo „Südmarche“. V ta pripravljalni odbor so izvoljeni iz Štajerske gg. dr. Vek. Kukovec in M. Stibler, iz Kranjske gg. J. Hribar, Senekovič, Hudovernik in dr. G. Žerjav, iz Primorske gg. dr. E. Slavik in Gabersček, iz Koroške dr. Müller.

Letošnja skupščina je pokazala lepe sadove intenzivnejšega dela v glavnem odboru in vseh podružnicah. Naj bi se to delo po lepih mislih glavnega družb. tajnika še poglobilo in tako razširilo, da bode stal za družbo sleherni odkrit in dobro misleč Slovenec ter Slovenka!

LISTEK.

Dragi gospod urednik!

Imejte s siromakom usmiljenje, pa vzamite pod streho nekoliko najpotrebnejšega odgovora na tisti pozdrav mojih člankov v „Naših zapiskih“ (zvezek VI.: „Pomote in potvare za razne potrebe. I. Admontski Oče naš, Češčena Marija, Vera itd. v domačem jeziku“; zvezek VII.—VIII.: „Epilog k Trubarjevemu zborniku“), katerega je prinesel „Slovenec“ dne 2. t. m.

„Slovenec“ piše: „Kidrič je tisti fant, ki piše v slovenske liste Plojeve zagovore... Objednem pa spušča taintam v židovsko „Die Zeit“ po Plojevi protekciji kratke sestavke o Slovencih.“ Ti podatki so sicer za vrednost mojih člankov ravno tako irelevantni kakor n. pr. številka mojega ovratnika; mojih izvajanj ne morejo niti omajati niti podpreti. A ker

je prvi izkrivljen, drugi pa čisto iztrte zvit, konstatiram: Za članek s politično vsebino sem namočil ravno pred dvema letoma zadnjič pero; z gosp. dvornim svetnikom Plojem sva se pozdravila tekom zadnjih dveh let dvakrat slučajno na ulici, enkrat pa sem govoril z njim v parlamentu, ko sem pripeljal tje nekega rojaka, toda pri nobenem teh najinih srečanj ni bilo govora o kakem „zagovoru“; v „Die Zeit“ nisem napisal nikdar nobenega sestavka o Slovencih.

„Slovenec“ navaja kot mojo trditve... „Kovačič, Medved... pačijo vedoma resnico...“ Konstatiram: dr. Kovačiču sem na dveh mestih izrečno pritrdil (164, 167), na dveh mestih sem njegova mirna stvarna izvajanja mirno korigiral (167, 168), dvakrat sem njegovo stvarnost posebno naglasil (175, 188); dr. Medveda sem imenoval samo v sledeči zvezi: „Duhovnika dr. Anton Medved... in dr. Fran Kovačič... sta položila akcent na nekatere nove

vrednote, ki jih je prinesla reformacija Slovencem, in njuna sodba je izzvenela kljub vsej rezervi, ki se katoliškemu duhovniku ne more zameriti, v nepristransko oceno“ (188). V mislih sem imel Medvedove odkritosrčne in z obrepljaji Benkoviča, Logarja, „Slovenca“ et komp. v evidentnem nasprotju stoječe stavke: „Vsled takozvanega humanizma izvrši se ob koncu XV. in začetkom XVI. stoletja velik in merodajen preobrat na duševnem obzorju... Tudi versko gibanje je nenadoma oživel... Zgodilo se je to po reformaciji... Javila se je tudi po Slovenskem. Srdito je vzdramila duhove iz dolgoletnega spanja. Njeni očetje in povspeševatelji so jo širili z navdušenjem in z vnemo, ki sta naravnost občudovanja vredna. Njihovo delovanje je bilo vstrajno in neumorno, večinoma nesebično, njihove žrtve ogromne, vredne najsijajnejšega smotra in vspeha. A nepristransko se mora priznati, da je reformacija zbudila znova duševno delovanje med Slo-

venci. Ko so drugi narodi že zdavnaj uporabljali... tisek, še v tem oziru na Slovenskem sledu ni bilo. L. 1550. izidete (kolikor je znano) prvi slovenski knjigi v tisku... Kakor vse stroke znanstvene, tako se je začelo tudi cerkveno govorništvo takoj v prvih pojavih urno naraščajoče reformacije razvijati“. (Voditelj v bogoslovnih vedah IX 169). — Gg. dr. Kovačič in dr. Medved, oglasita se in povejta, kje sem Vama očital, da pačita vedoma resnico! Ali ne čuti „Slovenec“ člankar pobalinstva, ki tiči v tem, da je moj „Epilog“ površno prelistal, mu podtaknil trditve, ki so mojim direktno nasprotni, potem me pa prištilil med ljudi tiste sorte, ki ne morejo političnemu nasprotniku nikdar priznati, da ravna prav, ne zavedajoč se, da si jemljejo na ta način sami pravico, krikovati nasprotnikove slabosti!

Konec jutri.

Politična kronika.

o Začetek pogajanj. Predsednik Poljskega kola Glombinski je razposlal vabila predsednikom meščanskih strank na posvetovanje, ki bo 17. t. m. — Soc. dem. zvezo je samo obvestil, da bodo posvetovanja. Velikega uspeha si Glombinski sam od tega posvetovanja ne obeta, ker je izjavil, „da če predsedniki pridejo in se pogovorijo in če se razpoloženje zboljša, bom že zadovoljen, kajti potem se bodo pogajanja lahko nadaljevala. Določenega programa ne prinašam s seboj. Konferenca ni ne za vlado ne proti vladi ter nima nič opraviti z rekonstrukcijo kabineta.“ — V vabilu pravi poslanec Glombinski, da bodo to „neobvezna posvetovanja, katerih namen je pripraviti spravljivo razpoloženje in vsestransko zaželeno zблиžanje strank.“ — Posvetovanj se udeležijo lahko tudi drugi poslanci, ki niso predsedniki klubov.

o Slovanska jednota. — Parlamentarna komisija Slovanske jednote bo imela tekom t. m. na Dunaju sejo, na kateri se bode posvetovalo in sklepalo o pridruženju Rusinov k jednoti. Seveda se bode razpravljalo tudi o parlamentarnem položaju. Ni še gotovo, bode li posvetovanje Slovanske jednote pred ali po konferenci, katero je sklical posl. Glombinski, ali pa morda sočasno z njo.

o O vladnih načrtih piše „N. W. Tagbl.“, da vlada namerava sklicati deželne zbornice na nekoliko tedensko zasedanje. Češki deželni zbor bode mogoče sklicati, ako se vladi posreči češko-nemška nasprotja v toliki meri zboljšati, da bode Nemcem mogoče obstrukcijo opustiti. Nemci pa nikakor ne odstopijo od svoje obstrukcionistiške taktike, ako jim Čehi ne izpolne vse njih „skromne“ zahteve. Vlada namerava dati deželnim odborom navodilo o sestavi proračunov za 1910. Predno ji bode pa to mogoče, mora priti predvsem na čisto o načrtu finančne reforme, katero predloži jeseni parlamentsu. — Vlada kani sklicati po zasedanju deželnih zborov delegacije in šele potem parlament. „Na premeno sistema merodajni krogi ne mislijo“, piše Tagblatt, „kar se pa tiče eventualnih osebnih premen v kabinetu, se s tem vprašanjem še ne morejo pečati, ker položaj še ni dovolj pojasnjen. Če merodajni krogi še ne mislijo na premeno sistema, bode stvar slovanske opozicije, da je prisili prav resno na to misliti; z „osebnimi“ premenami v kabinetu nam ni pomagano, osebe so več ali manj brezpomembne, glavno je sistem. „Merodajnim“ krogom treba končno jasno in z vso odločnostjo povedati, da je nemško-centralistiški pod pruskim vplivom in pruskim poveljstvom stoječ vladni sistem v Avstriji za vedno nemogoč. Avstrija je po večini slovanska država, ter ima svoje naloge in svoje interese v notranji in zunanji politiki, kateri stoje v direktnem nasprotju z interesi hohenzollernske Nemčije. Sramotno bi bilo, ako bi peščica Vsenemcev dajala in določala smer avstrijske notranje in zunanje politike. Ako „merodajni“ krogi te sramote ne čutijo in te pogubnosti ne vidijo, je morajo Slovani k temu prisiliti. — Z „osebnimi“ premenami in krpanjem se tu nič ne opravi — skrajni čas je, da se izvede radikalna premena sistema.

o V tržaškem deželnem zboru so bili dne 6. t. m. soglasno sprejeti predlogi o verifikaciji volitev. Istotako soglasno je bil sprejet predlog soc. dem. o odpravi carin na žito in krmo, dočim je bila odklonjena nujnost njih predloga, naj deželni zbor protestira proti zaključenju državnega zbora in

zahteva, da se kmalu zopet skliče. — Predlagatelj posl. Puecher je ostro napadal obstrukcijo ter jo imenoval frivolno. Posl. Slavik protestira proti temu in pravi, da ne gre, da bi tržaški deželni zbor igral ulogo sodnika nad državnim zborom. Kar se tiče ital. univerze v Trstu, pravi posl. dr. Slavik, da Slovenci tako dolgo o tem vprašanju ne spreminjajo svoje taktike, dokler ne bodo Italijani svojega postopanja proti Slovincem premenili.

o Kretske vprašanje. Mladoturki bi na vsak način radi povzdignili svojo slavo s kako zmagoslavno vojsko, zato storijo vse, da bi Grčijo spravili v tako stisko, da napove Turčiji vojsko. V zadnji noti, katero je turški poslanik v Atenah izročil grški vladi, se zahteva, naj grška vlada izrazi svoje obžalovanje nad nacionalistiškimi agitacijami na prosep združenja Krete s Grčijo ter da naj izreče, da se odpoveduje vsem aspiracijam na Kreto. — Turški poslanik zahteva v kratki dobi odgovor, sicer odpotuje na dopust. To je malone ultimatum. — Ta nota je v Atenah vse potrla, ker je Grčija vendar storila vse, da dokaže svoje korektno in lojalno postopanje v kretske vprašanju. Ni dvoma, da Turčija hoče vojsko na vsak način. Grška vlada bode odgovorila, da ne more dati na to noto odločnega odgovora, dokler se ne sporazume z obrambnimi silami. Obenem izda noto na obrambne sile, katerim pojasni položaj. Mladoturki agitirajo po deželi in pripravljajo razpoloženje za vojsko proti Grčiji. Nemčija je seveda na strani Mladoturkov, vendar se dela, kakor bi ne verjela, da je to ultimatum Turčije. Poslaniki velečeli v Carigradu grajajo ta korak turške vlade. Položaj je resen, vendar je upati, da ne pride do vojske.

Štajerske novice.

z Iz Šoštanja. Ko so pred 3 leti zmagali naši nemškutarji pri volitvah v občinski zastop, so se takoj začeli hvaliti, kako izborna gospodarijo in koliko da imajo denarja v obč. blagajni. Kričali so, da je bila poprej blagajna prazna; pisali so po vseh nemških listih o slovenski „Sawirtschaft“, menda radi tega, da se je popravilo nekaj vodnjakov, posulo nekaj občinskih cest ter popravilo in napravilo nekaj obč. koristnih stvari; umevno je torej, da v občinski blagajni niso ležali tisočaki in je vladni komisar prevzel samo nekaj sto kron. Sedanji občinski odbor pa ni storil prav ničesar; še cestnih jarkov ni pustil osnažiti, kamo-li, da bi nasul kako cesto! Davkoplačevalci smo že mislili, da morajo ležati tisočaki v blagajni, ker nemški odbor tako varčuje, četudi na napačen način. Pa temu žalibog ni tako! Dobili smo naenkrat 2 redarja v krasni uniformi in s svetlimi sabljami, dočim je poprej eden zadostoval; začelo se je nebroj tožb, ne vemo ali na sklep nemške večine ali na lastno pest županovo. To je požrlo vse dohodke — in sedaj, ko poteka poslovna doba odbora, tarnajo in kričijo, odkod bode mogoče vse dolgove plačati in da bo treba občinske doklade zvišati! Povrh tega pa pride še zadnji sklep občinskega odbora, da se ima 1. redarju v slučaju odpustitve izplačati 10, 2. red. 5 tisoč kron! Kako skrbi naš „vse-nemški“ župan Hans Woschnagg — Vošnjak za nove občinske volilce, pa prihodnjič!

z V Ciril - Metodovo družbo se zaganja peščica besnih štajerskih duhovniških politikov po „Straži“. Ker ljudje, ki goljufajo slovensko javnost s tem, da pod krinko „obmejnih Slovencev“ nabi-

rajo za svoje umazano časopisje in za svoje politično organizacijo, niso vredni nadaljne polemike, zato tudi na tiste napade ne odgovarjamo. Dejstva itak sama govore dovolj jasno za Ciril-Metodovo družbo.

z „Narodni Dnevnik“ ne bo prav nič popravil svojega poročila o „shodu“ v Št. Lovrencu na Dr. polju; kjer so nezreli fantiči izrekli dr. Ploju nezaupnico. Ako se je dal graški „Volksbl.“ nafariati iz Maribora, nismo mi tega krivi.

z Pripravljalni odbor za „Zvezo napredne slovenske mladine“ je imel minulo nedeljo v Celju svojo sejo, v kateri se je posvetoval o mnogih važnih vprašanjih kakor o pravilih „Zveze“, načinu organizacije, delovanju, glasilu, znakih itd. Ustanovni obč. zbor „Zveze“ se vrši začetkom oktobra v Žalcu. „Zveza“ bode organizirana po vzoru češke kmečke mladine.

z Pušenjak — že zopet beži! Žalostna blamaža znanega mariborskega „nadrevizorja“ in poštenjaka Pušenjaka pred odločnim kmečkim fantom Sagajem v Ljutomeru je znana vsej slovenski javnosti. Čakali smo, kako se bo Puš. pral; no, minoli teden je priobčil v „Straži“ neko „izjavo“, ki je pravi Blažev žegen. Zanimivo je v tej izjavi, da Pušenjak sam potrjuje, da je prišel l. 1907 v službo k celjski Zadrugi Zvezi že kot odločen klerikalec. S kakim namenom, to si lahko vsak izračuna, ker je že po par mesecih javno prestopil v klerikalno službo. Pušenjak je tako v svoji genijalnosti podal javnosti jeden dokaz svoje „poštenosti“ več. Klerikalna zadruga zveza v Ljubljani je uvidela, da tako kompromitiranega človeka ne more več pustiti na čeln svojim štajerskim zadrugam, zato ga hoče odstraniti in v Ljubljani skriti. Pušenjak sam čuti, da bi bil to hud udarec za njega, zato je naprosil svojega dičnega prijatelja Leskovarja, da berači s posebnimi oklici okrog klerikalnih posojilnic, naj se zavzamejo za Pušenjaka! Nam je vsejedno, odide li Pušenjak ali ne — cela afera je prelepa slika braniteljev vere in morale na Sp. Štajerskem, zato jo priobčujemo.

z Z ovadbami se ponašajo mariborski klerikalci v včerajšnji „Straži“. Ponašajo se, da tožijo našega urednika zaradi kolportaje, shodov in žaljenja časti. Dvomljiva je taka hvala. Naš urednik bo že znal varovati svoje stališče nasproti klerikalnim ovadbam. Storil bode to častnejše nego zaradi goljufije zaprti urednik „Straže“ Cenčič, ki je pretekli mesec, ko je bil klican kot obdolženec pred mariborsko porotno sodišče z nemškim dopisnim prosil sodnijo, da sme priti drugega dne.

z Dr. Benkovič je zbolel na vnetju čreves in obležal v turistovski hiši ob izviru Bistrice nad Kamnikom. Spravili so ga v Kamnik in se mu obrača po „Slovenčevem“ poročilu že na boljše.

z Afera Alstrich — Hans Woschnagg. Druga obravnava se vrši v ponedeljek, dne 16. avgusta v porotni dvorani okrožnega sodišča v Celju. Razpravna soba okrajnega sodišča je res premajhna za vse celjske nemške poličnjake, zato je predsedstvo okrož. sodišča bilo toliko ljubeznjivo, da je prepustilo porotno dvorano za obravnavo.

o Slovenski obrtniki in celjsko oskrbovalno vsprejetišče. Na celjskem rotovžu imamo oskrbovalno vsprejetišče, katero oskrbuje iz deželnih sredstev celjska policija, ki pa se niti tukaj ne more vzdržati svojega nemškega šovinizma in sovražnosti proti Slovincem. Pred kratkim je šel nek slov. mizarski mojster iz Gaberja vprašat, če je morda na potovanju

skozi Celje kak mizarski pomočnik. Policaji so rekli da ne, ko je pa šel pomočnikov vprašat, je pa takoj dobil jednega. Tudi od drugih mojstrov čujemo enake pritožbe. Nastane vprašanje, ima-li celjska policija pravico tako pristransko in krivično postopati v zavodu, ki je vzdrževan z deželnimi sredstvi? Prosimo naznanila še več slučajev, da bomo Ambrožiču na poklicnem mestu pošteno stopili na prste!

z V Grižah se vrše v torek 17. t. m. ob 2. uri popoldne občinske volitve. Treba je v III. razredu izvoliti dva odbornika. Kakor znano, so klerikalci rekurirali zoper občinske volitve, ker jih je silno presenetilo, da so zmagali naprednjaki v III. razredu z lepo večino in da je njih poslušni župan popolnoma sfrčal iz odbora. Razveljavljen je bil mandat le enega odbornika zaradi premalega števila glasov, drugi napredni odbornik pa je med tem časom umrl. Klerikalci so si že postavili na zaupnem shodu svojega kandidata: bivšega župana A. Šulerja in živinskega barantavca Podkaleta, za katere že pridno delajo po znani zvezarski navadi. Naprednjaki tudi to pot ne bodo držali rok križem. Pri taki disciplini, kakoršna je bila pri zadnjih občinskih volitvah v jeseni, gotovo tudi zdaj zmagajo. Pridno na delo!

z Tatvina. Prav skopi posestniki Franci Pintar v Grižah je neki umovič med nedeljsko jutranjo mašo ukradel 100 K, ki jih je imela skrite doma v postelji.

z Iz Velenja nam pišejo sledeče: Tukajšnji katoliški duhovnik Smrečnik je prodal svoj gozd v Št. Ilju s posredovanjem Kokarjana Smodiša „Südmarki“. — Pričakujemo, da dotični g. Smrečnik takoj pojasni javnosti celo zadevo. Potem bomo dalje govorili.

z Dež. posl. Ozmeč in drugo duhovništvo, ki se je drugi dan po velikanski nesreči v ormoškem okraju gostilo po farovžih in slavilo godove, ne zмене se za tako očitno izzivanje revnega in gladnega ljudstva, ki nima sedaj niti salate niti druge zelenjave, molči iz strahu pred volilci na vse te napade.

z Iz Dramelj. Vsled neprevidnosti je zgrabila mlatilnica posestnikovemu sinu Petru Dajčmanu desno roko in mu jo zdrobila. Siromaka so odpeljali v celjsko bolnišnico.

z V Špilfeldu se je začelo z deli za centralizacijo premikanja tračnic na kolodvoru. S tem se bode zabranilo železniške nesreče na ondotnem ozkem in za hribom, odkoder ni mogoč noben razgled, ležečem kolodvoru.

za po toči prizadete v ormoškem okraju so darovali: gg. Ivan Kočev, Središče 20 K, M. E. Šepic, trgovec, Maribor 50 K, dr. Urban Lemež, Slov. Bistrica 10 K, dr. Karol Triller, Ljubljana 10 K, Ivan Jagodič, Kranj 20 K, Johann Fuchs, kaplan, Pöls 3 K, dr. Jož. Spešičeva obitelj Središče 50 K, dr. Franc Munda, Ljubljana 20'06 K, rodbina Šepic, Konjice 20 K, Ivan Vrhovnik, trn. župnik v Ljubljani 10 K, Franc Šijanec, nadučitelj Sv. Anton, 10 K, dr. J. Lebar Križevci, 10 K, Ivan Roglič, as. juž. žel., Matulje 3 K, dr. Gvidon Sernec, Celje 30 K, Fr. Praprotnik, nadučitelj, Mozirje 5 K, dr. Fr. Jurtela, Ptuj, 25 K, dr. A. Malej, Šmarje pri Jelšah 6 K, v družbi nabrala gca Kristina Volc, Šmartno pri Gornjem gradu 3 K, skupaj K 305'06. Gosp. Robert Košar ter vrli Bolfenčani poslali so dva voza vsakovrstnih živil ter postavili jednega pri ormoški slovanski šoli, drugega pri Veliki Nedelji v razdelitev. Vsem v imenu ponesrečencev najprisrčnejšo zahvalo. Pomožni odbor.

z Iz Ruš. Včeraj se je spustil tukaj na zemljo brez vsakih nezdod zrakoplov „Solnograd“, katerega sta spremljala v avtomobilu nadvojvoda Jožef Ferdinand in Henrik Ferdinand. Kakor poroča „Tagespost“, so name-ravali preploviti Karavanke, a so si morali ogledati Pohorje, ker so ne-ugodni zračni vetrovi križali njihove načrte. Ker je zrakoplov za naš kraj nekaj nenavadnega, se je zbralo mnogo ljudstva, ki je z velikim zanimanjem hotelo gledat to čudno prikazen. Orož-ništvu je bilo takoj na mestu in je preskrbelo za pomoč, da se je mogel zrakoplov takoj spraviti na določen kraj. Nadvojvodi pa sta se odpeljala z dvema avtomobiloma v Celovec.

d Ustrelil se je na osrednjem pokopališču v Gradcu neki Šuh iz du-najske okolice.

d O nemških divjaštvih v Sime-lingu ima graški „Arbeiterw.“ sledeč značilen opis: „S psovanjem in prete-panjem čeških potnikov na električni cestni železnici se je pričel nemški kulturni boj, z metanjem steklenic za pivo in vino na Čehe se je končal. Da se cela zadeva z jedno besedo označi, je treba le povedati, da je bil navzoč drž. posl. po milosti zabitih volilcev, Vincenc Malik.“ Res je!

z Nepotrebno natolcevanje. „Slo-venec“ je priobčil v sobotni številki uvodnik, ki še precej natančno slika narodnostne razmere okrog Št. Kungote in Št. Ilja. Čuden pa je v tem članku pasus, ki govori o tamošnjem sloven-skem prebivalstvu: „Povedati je namreč treba, da kaže tukaj domači element splošno neko včasih ogavno prijaznost, ki se od priliznosti in neodkrito-srčnosti prav nič ne razločuje.“ More-biti velja to za posamezne nemškutarje in odličnejše klerikalce, ki so se tega navadili od slabih duhovnikov, ljudstva kot takega pa se ne sme tako splošno natolcevati, posebno, ako se mu hoče pomagati. Pripomniti pa je treba, da je za te kraje žalibože državni poslanec glasoviti Janez Rošker iz Wagnitza, ki z ogrožene kraje ne gane niti z mezincem v političnem in gospodarskem oziru. Pridružil se mu je še dr. Korošec, ki sicer oblastno kriči za obmejne Slo-vence po — Kranjskem, v mariborski okolici pa ni o njegovem delu ne duha ne sluha.

Kranjske novice.

a Velika poletna veselica v Po-stojnski jami. Dne 15. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne se vrši letos prva velika poletna veselica v svetovnoznani postojnski jami. Kako bi se zamoglo verjeti, ako bi se v resnici ne zrla z očmi, da se skriva pod zeleno zemljo nad Postojno daljni, čudapolni, bajni svet, kjer se nahajajo krasne dvorane, čigar stene se bliščijo, kakor da so sestavljene iz pravih biserov, kjer — pod zemljo — proizvaja vesele plese tisoče in tisoče ljudi, da se tam na-hajajo angleški vrti z nevenljivimi cveticami, kakor da so izklesane iz kamna, da šumljajo potoki in šumijo vodopadi, da se razprostirajo hribi in doline, se vzdigujejo spomeniki, obe-liski, da se celo nahajajo globoko pod človeškimi nagrobnimi spomeniki še drugi, pod katerimi morda počivajo mogočni vladarji podzemeljskih duhov, katere so najbrže prekanili človeški vsiljivci za njihovo podzemeljsko vladavo. Vse te krasote se bodo bliščale letos 15. avgusta v praznični razsvetljavi. Več godb bode sviralo v različnih dvo-rah tega bajnega sveta; jamska re-stavracija in kavarna bodete skrbele za telesni blagor slavnostnih gostov. Vstopnina se je za ta dan znižala na 2 K, veselica se vrši pri vsakem vre-menu. Nihče naj torej ne zamudi te

ugodne prilike, da si ogleda največji svetovni naravni čudež, zakaj vsakdo bode zrl v jami naravne krasote, ka-koršne se nikjer drugod ne nahajajo.

a Slovenske šolske knjižice. Ljub-ljanski listi poročajo: V zadnji seji deželnega šolskega sveta je predlagal g. prof. Jarc, naj poskrbi deželni šolski svet, da se vendar že enkrat reši vprašanje o slovenskem pra-vopisu, ki dela zdaj na šolah toliko zmešnjave. Čuje se, da akt o Levčevem slov. pravopisu leži že deset let ne-rešen v naučnem ministerstvu. Dalje naj poskrbi deželni šolski svet, da se spiše na podlagi odobrenega pravopisa nova kratka „Slovenska slovnica za srednje šole“, ker je Sketova preob-širna in nerabna.

Koroške novice.

o Srebrno poroko je obhajal 7. t. m. v Wolfsbergu na Koroškem okr. živinozdravnik Viljem Dodell s svojo ženo Ano.

Primorske novice.

o Volitve v Trstu. Včeraj je bil izvoljen v Trstu za župana odvetnik dr. Alfonz Valerio, za podžupana pa dr. Hektor Richetti in dr. Hektor Dan-rant. Vsi so italijanski liberalci.

o Dvorni svetnik Ruff, ravnatelj drž. železnic v Trstu, pojde, kakor smo že poročali, v pokoj. Nemci se trudijo, da bi mu za naslednika bil imenovan zagrižen nacionalec. Posebno se peha za mesto neki dr. Egerjev prijatelj in sorodnik Seemann. Videli bomo, koliko smemo dati na Bienensthova zatrdila o „objektivnosti“ sedanje vlade.

Učiteljski izleti.

„Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ ima vsako leto svojo glavno skupščino drugod. Vrstijo se de-že Kranjsko, Primorsko in Štajersko. Letos je skupščina na Štajerskem in sicer v Mariboru. V dneh 15. in 16. bo v Mariboru več sto slovenskih učiteljev in učiteljic, katerim se pridruži še ne-kaj hrvaških in letos najbrž tudi ne-kaj čeških. Spored zborovanjem in tudi koncertu, ki se vrši 15. tm. zvečer in katerega proizvaja le štajersko sloven-sko učiteljstvo (oglašeni je do 230 pevk in pevcev priobčimo te dni. Danes le omenjamo, da so projektirani tudi štirje izleti.

Taki izleti so poučno važni. Uči-telj in učiteljica, ki se jih udeleži, po-tuje po dosedaj mu neznanih krajih lepe naše slovenske domovine pod spretnim vodstvom tega ali onega domačina učitelja. Gleda se na to, da se v prime-roma kratkem času dosti vidi in to važ-nejših naravnih krasot. Vse to je uvi-delo vodstvo slovensko štajerske učiteljske organizacije: „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“ ter je razpisalo sle-deče izlete:

I. Na Kozjak.

Lepo gorovje na slovensko-nemški meji s obsežnim razgledom in z marli-vim slovenskim prebivalstvom. Iz Ma-ribora dve uri, hoda na vrh Sv. Urbana. Sv. Križ-Sv. Duh in v Dravsko dolino. Dva dneva. Kdor nima dosti časa na razpolago, lahko gre samo k Sv. Ur-banu (2 uri) in od tam nazaj v Maribor. Vodil bo izletnik g. Iv. Robnik, učitelj pri Sv. Križu nad Mariborom.

II. Poherje.

Iz Maribora mimo vojaškega stre-lišča na Sv. Bolfank — mimo 19 m vi-sokega železnega razglednega stolpa k Ruški koči Podravske podružnice S. P. D. Tam se prenočuje. Drugi dan ali v Ruše in k slapu Šumniku ali v Fram, ali v Sl. Bistrico. V Ruški koči zdatno znižane cene. Voditelj je g. Lesjak, učitelj v Rušah in predsednik Podravske podružnice S. P. D. Dva dneva. Obleka za I. in II. izlet navadna, ni potrebna tu-ristska. Kdor se hoče natančneje po-nčisti o obeh izletih, naj vpraša g. Les-jaka pismeno, zvedel bo podrobnosti.

III. V Savinske planine.

V ponedeljek, dne 16. avg. popo-ludne iz Maribora ali z osebnim vla-

kom ob 3'15 ali ali bizovlakom 4'38. Prvi pride na Velikovec-Sivča vas ob 6'07, drugi 6'37. Z lokalno železnico odhod ob 8'35 in dohod v Železno Kapljo 9'38. Prenosišče. V torek iz Železne Kaplje v Logarsko dolino. Pri Pisker-niku obed. Odtod proti večeru odhod, mimo slapa pod Rinko na Okrešelj. Pre-nočišče v Frischaufovem domu. Nasled-nji dan na Kamniško sedlo v Bistriško dolino in v Kamnik. Od te glavne ture se lahko delajo razne variante n. p. s Kamniškega sedla nazaj na Okrešelj v Logarsko dolino-Solčava-Luča, Ljubno-Gornji grad itd. (Menina planina-Vransko) Logarska dolina-Ojstrica-Bistriška dolina ali z Ojstrice na Kocbekovo kočjo in v Luče. Okrešelj-Turški žleb-Skuta-Grintavec-Češka kočja-Jezersko-Kokra-Kranj ali Grintavec-Bistriška dolina itd.

Ta izlet vodi načelnik Savinjske podružnice S. P. D. g. Kocbek nadučitelj v Gornjem gradu. Vožnja Maribor-Železna Kaplja stane K 5'50. Vsak ude-leženec se mora javiti poprej do 10 tm. pismeno na naslov g. Šijanec Ignacija, učitelja v Gornjem gradu. Javljenje je potrebno zaradi prenočišča v Železni Kaplji in zaradi obeda pri Piskerniku. Oprava: najbolje turistovska, sicer pa so glavna reč: dobro nakovani čevlji. V nahrbtnik nekaj mrzlih jedi in drugih prepotrebni stvari. Izlet se ne vrši, ako se ne javi do določenega dne vsaj 5 udeležencev oziroma udeleženk.

IV. Na Mursko polje in v Ljutomerske gorice.

V ponedeljek popoldne t. j. dne 16. tm. ob 3'02 z brzovlakom ali z oseb-nim ob 4'10 oziroma 6'27 do Spilfelda. Še ni določeno s katerim vlakom se odide iz Maribora. Ako z brzovlakom, potem so izletniki v Radgoni ob 5'10, če pa z drugim in tretjim vlakom, pa so ob 8'10. Odhod se določi še le na željo udeležencev v Mariboru. Vožnja Maribor-Radgona stane ne celo 3 K. V Radgoni se prenočuje. V torek, ob 6'06 uri iz Gornje Radgone z vlakom do ko-pališča Radinci tam dohod ob 6'17 (voz-nina 20 vin.). Izlet na Kapelo. Krasen razgled po Slov. goricah, po Sloven-skih goricah tja po Murskem polju in onostran Mure po Ogrskem. Ogledava-nje kopališča. Odhod z vlakom ob 12. uri in dohod Ljutomer ob 12'34 (voz-nina 1 K). Obed. Izlet na Ogrsko. Pre-nočevanje. V sredo ob 7 uri odhod na Strmec (1 ura) — Sv. Miklavž. Tam obed. Točno o poludne v Jeruzalem in na Stanko Vrazov dom-Svetinje-Ormož. Konec skupnega izleta, zato se lahko odpeljujejo izletniki isti večer ali drugi dan z vlakom. Cene prenočišča v Lju-tomeru in v Ormožu do 1'70, obedov do 1'20. Vobil bo izlet g. J. Tomažič, nadučitelj v Stari cesti pri Ljutomeru, kateremu tovarišu je udeležbo javiti do 12. avgusta. Tega izleta se lahko vde-leži vsakdo, četudi je slabši pešec. Prvi in drugi dan večinoma z železnico, tretji dan pa je peš kojekakih 6 ur po nestrmih in nevisokih goricah. Podrob-nosti se izvedo pri voditelju izleta.

Dnevna kronika.

o Korupcija na Hrvatskem. Komaj se je polegla senzacija glede dr. Fran-kovih pisem na učiteljstvo, že prinaša „Pokret“ novo odkritje o korupciji Rauchove vlade. — Rauchovi listi so zadnji čas dan za dnem prinašali čestitke, ki so jih pošiljala razna občinska zastopstva pl. Čuvaju k imeno-vanju za podbana. Sedaj pa se izka-zuje, da te čestitke niso bile nikak izraz ljudske volje ali ljubezni ali spo-štovanja do Čuvaja in do vlade, ampak da so bile od velikih županov naro-čene in skoro izsiljene. Te čestitke bi naj javnosti pokazale, kako Rauch vedno več dobiva na terenu. In to se izkaže kot — švindel. Smola!

o Slovensko vinarno „prve vipav-ske vinarske zadruge“ so otvorili v soboto 7. t. m. v staroslavni hiši „U vejvodu“ v Pragi.

o Angleško vojno ministerstvo je določilo svoto 2 milj. funtov za zgradbo zračnega ladjevja.

o Podržavljenje policije v Zadru, katera se je zadnji čas ob priliki la-skih demonstracij in pobojev proti Hrvatom tako „požrtvovalno delavno“ izkazala, je sedaj v rokah dež. zbora. Namestnik Nardelli je izjavil hrvat-skim in srbskim poslancem, da ima že pooblastilo za podržavljenje; izvede se to takoj, kakor hitro sklene dež. zbor dotični zakonski načrt.

d Stavci na Švedskem so sklenili, da se pridružijo ostalim delavcem in začnejo splošno stavko, tudi pri soci-jalističnih listih.

v Slovenske docenture na češkem vseučilišču v Pragi. Dr. posl. Hribar (in z njim pač vsi slov. naprednjaki ter njihova glasila) se zelo trudi, da bi se ustanovile slovenske stolice na češkem vseučilišču v Pragi, ki bi se potem pre-mestile v Ljubljano. V soboto se je vršil po poročilu praške „Union“ v Pragi dijaški shod, na katerem se je naznanilo, da je akademski sen-at češkega vseučilišča v Pragi že v principu sklenil pripu-stiti slovenske docenture.

v Shoda nar.-radikalnega dijaštva v Ljubljani meseca septembra se udeleži tudi večje odposlanstvo češk. dijaštva.

d Združenje slovanskih učenjakov. Na lanskem vseslovanskem shodu v Pragi se je rodila misel organizacije slovanskih učenjakov, ki bi olajševala vzajemno delo vsega slovanskega uče-nega sveta. Organizacija bo se pečala tudi z reševanjem raznih znanstvenih vprašanj. Slavist prof. Volkov se je odpeljal v slovanske dežele z namenom, da stopi v tesnejšo zvezo s slovan-skimi učenjaki. Pravila organizacije slovanskih učenjakov sestavlja pod-predsednik petrograjske pedagoške akademije D. M. Levšin.

o Pri nedeljskih škandalih v du-najskem Simeringu je posredovalo 700 policajev peš in na konjih. Nemški listi bodo gotovo poročali da za obram-bo Nemcev proti nasilnim in izzivajo-čim Čehom... Treznejši nemški listi sicer trde, da so Nemci s svojo pre-napetostjo sami zanesli češko vprašanje na Nižje Avstrijsko in z njim v „najbolj nemško“ avstr. pokrajino na-rodnostni boj. Čehi se ne bodo dali več ponemčevati in Dunaj postane nav-zlic vsem nemškim lamantacijam — dvojezično mesto. Ali se ne bi tudi Slovincem priporočala enaka odločnost?

o „Južnoafrikanška unija“. Te dni je dobila angleška gosposka zbornica Campbell-Bannermannov zakonski načrt o „južnoafrikanški uniji“, kateri bo de v postranski zbornici sigurno sprejet. Po tem zakonskem načrtu dobe tako-zvana Kapkolonija, Natal, Transval in Oranje država isto samoupravno sta-lišče, kakor ga že imata Kanada in Avstralija. Sedež vlade bode v Preto-riji, drž. zbora, ki bode obstajal iz se-nata s 40 in posl. zbornice s 121 člani, pa v Kapetownu. Zanimivo, da dolo-suje ta zak. načrt enakopravnost an-gleškega in burskega jezika za vse uradno poslovanje in za parlament. Angleški zmagovalec je pravičnejši ko avstrijska vlada nam Slovincem!

d Literarne drobtine. Na Stross-mayerjev spomenik se je nabralo že 100.279'70 K. — Dne 17. t. m. se od-krije v Carigradu spominska plošča pesniku Adamu Mickiewiczu na hiši, v kateri je umrl 28. listopada 1855. — V Petrogradu se snuje velika založba, ki bo izdajala moderne ruske pisatelje v zvezkih po neizmerno nizki ceni.

Edison v bodočnosti zrakoplovov. Edison se peča v zadnjih letih zelo rad s proročevanjem bodočnosti in vzbija s tem občudovanje Ameri-kancev. Pred kratkim je pisal v „New-Jork-Times“ o bodočnosti zrakoplovov: „V desetih letih“, pravi Edison, se bodo rabili zrakoplovi v poštni namene. Samoumevno je, da bo njihova hitrost prehitela vsa prometna sredstva. Stroji bodo letali poprečno po 160 km na uro.“ O sedanjih sistemih je menil, da so njihovi uspehi odvisni večinoma od spretnosti zrakoplovcev, kar je hiba, ker zrakoplov mora biti neodvisen od te spretnosti in vremena. Pripravljeni bodimo, da slišimo nekega dne o iz-najdbi, ki ustvari iz same igrače (in do danes so vsi zrakoplovi le igrače) moderno prometno sredstvo. Ko pridemo tako daleč, potem bo zrakoplov v dobah vojn najstrašnejša moč, katere ne pre-more nihče.

o Madžarsko nasilje. Madžarski naučni minister grof Apponyi je izdal naredbo, da bode moral od 1. septem-bra naprej vsak rumunski katehet, ki poučuje kršč. nauk na drž. šolah, po-nučevati v madžarskem jeziku. Duhov-nikom, ki tega ne bodo storili, bo odv-zeta kongrua. Škofi so izdali na duhovnike poziv, da ne smejo izvršiti naredbe. Rumunsko časopisje agitira zelo živahno proti naredbi in pozivlja škofe, da ne smejo odnehati.

o Zrakoplovom k severnemu tečaju! Hogstadtova ekspedicija, ki je dospela te dni iz Špichergov v Tremsö na Norveškem, je prinesla vest, da se namerava Wellmann 10. avg. dvigniti z zrakoplovom na pot proti severnem tečaju.

v Koliko je Poljakov? Po statističnih računih Ed. Czynjskega je bilo dne 1. jan. 1909 skupaj 18.290.000 Poljakov in sicer v Kongresovki (na Ru-skem) 10.150.000, na Nemškem 4.030.000 v Avstriji pa 4.100.000. Med vsemi je samo 700.000 nekatolikov.

Po svetu.

o Mož s petimi ženami. Ogrska policija zasleduje nekega trg. potnika Geberta, ki ima v 5 različnih krajih na Ogrskem stanovanja in povsod po eno ženo. S štirimi ima otroke. Gebert je izginil.

o Dragoceno sliko so razkrili v vaški cerkvi Cortina di Ampezzo pri Tridentu. Kredna je baje 1 milj. kron. Vlada pusti sliko stražiti.

o V Kašovi grozi se zrušiti katedrala, v kateri počivajo kosti Rakozija.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Grško-turški konflikt.

v Dunaj, 10. avg. V današnjih poročilih iz Aten in Carigrada se da spoznati pomirjenje. Sodi se, da izvira to iz energičnega posredovanja krečanskih obrambnih velesil pri visoki porti pa tudi v Atenah.

v Atene, 10. avg. Odgovor grškega zunanjega ministerstva protestira pred vsem proti turškim pritožbam in zagotavlja, da bode Grško vse storilo za ohranitev miru. Rešitev krečanskega vprašanja pa prepušča Grško obrambnim velesilam. Z aneksijskim gibanjem nima ničesar opraviti in bode ohranilo svoje lojalno stališče tudi v bodoče.

v Solun, 10. avg. Tudi v krogih solunskega mladoturškega komiteja so se duhovi malo pomirili.

v Frankobrod, 10. avg. „Frankf. Zeit.“ poroča, da se je odgovorilo včeraj evrop. poslanikove, ko so posredovali pri visoki porti, da Turčija noče vojne in da hoče le zadoščenja, da pomiri razburjeno prebivalstvo.

o Zofija, 10. avg. Bulgari zasledujejo strastno poročila o grško-turškem sporu. V vojaških krogih se govori čisto odkrito o možnosti oborožene bolgarske intervencije v slučaju vojne med Turčijo in Grškim.

Prosektor Rosthorn umrl.

o Dunaj, 10. avg. Prosektorja na dunajski kliniki dvor. svetnika Rosthorna je včeraj v njegovem lovskem gradiču bl. Sekove na Zg. Štaj. zadela srčna kap.

Oficijelne nesramnosti.

o Dunaj, 10. avg. Današnji „Fremdenblatt“ piše o vesteh glede rekonstrukcije kabineta: V zadnjem času se je mnogo pisalo v časnikih o rekonstrukciji sedanjega kabineta. Pri tem pa se je kakor je že ob takih prilikah navadno, zgodilo, da so igrale želje veliko ulogo. Da pa si je mogoče napraviti pravo sodbo, je treba pomisliti, da je bilo mišljeno sedanje ministerstvo pri njegovi sestavi kot nestranskarsko upravno ministerstvo. Na tem dejstvu prav nič ne izpremeni okolščina, da so se posamezni ministri vzeli iz parlamentarnih krogov.

List izvaja nadalje, da bodo za cesarsko vlado tudi vbodoče merodajni le stvarni ne pa strankarski vzroki in da se bode ministerstvo le rekonstruiralo iz „notranjih“ vzrokov ne pa vsled „strankarskih“ tendenc. — Nič se ne čudimo, ako bode bar. Bienenrth s tako razdražljivimi pohvalami ministerstva, ki je izrecno strankarsko — nemško nacionalno, tiral vse slovanske poslance iz opozicije v najostrejšo obstrukcijo.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

115. dan razprave.

Obt. Bekić sam stavi nekatere predloge, ker je njegov zagovornik dr. Lukinić odsoten. Predlaga priče, ki naj dokažejo njegovo razmerje s Hrvati. Nato stavi razne predloge dr. Lev Mazura: da se prečitajo razni saborski zapisniki iz l. 1861, ki govore o skupnem delu s Srbi, dalje razni govori poslancev, prožeti od istega duha; dokaže se naj o tem, da se je že takrat govorilo javno o Srbih in o srbstvu, da se torej to ni počelo širiti šele l. 1903, kakor pravi obtožnica. Naj se nadalje dobi pečat županije v Zagrebu iz osemdesetih let, ki je bil tudi v cirilici. Predlaga razne daljne priče, ki bodo potrdile neresničnost trditve obtožnice.

Razne predloge stavijo dalje dr. Miljušević, obtoženca Kalafatić, Kutuzov ter dr. Winter. Nato dr. Hinković odgovarja na trditve obtožnice glede srbstva v Slavoniji in Bosni. V Bosni da Srbov sploh ni. Predlaga v to svrhu, da se citajo razni spisi, med njimi cesarski manifest od 13. avg. 1905 na „srpsko-pravoslavni narod“ v Bosni. Predaje sodišču vezani letnik lista „Bosna“ iz l. 1867, ki je bil izvanjski organ turške vlade in se je tiskal v cirilici in turškem pismu. — Glede obtoženca Petrovića pravi, da je popolnoma v protislovju s kaz. postopnikom, da se ga sedaj zasleduje zaradi nekega govora, glede katerega je bilo že svoj čas proti njemu uvedeno kazensko postopanje, a zopet ustavljeno. Predlaga razne priče, ki bodo potrdile, da Petrović ni imel govora, kakor ga omenja obtožnica. Stavljaja dalje razne predloge glede obtožencev Živkovića in Lukača. Za pričo predlaga tudi glasbenika Kuharja, ki naj izpove, da pesem „Oj bela Srbijo“, ki jo je glasom

obtožnice baje učil Petrović otroke, sploh ne eksistira.

Narodni gospodar.

XIX. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

Norimberk, dne 6. avgusta 1909. Nebo je največ oblačno, tu pa tam se prikazujejo solnčni žarki. Hvalevredno je le to, da ne dežuje. Stanje hmelja je takšno, kakoršno je bilo — slabo. Zdrave rastline se razvijajo pomalem, okužene pa hirajo vedno bolj. Zaradi hmeljskih obiralcev letos ne bode sile; bati se je le, da jih bode preveč. Obiranje se bode pozno pričelo in bode kmalu končano.

Špalt, dne 5. avgusta 1909. Hmelj sedaj pri nas cveti in hmeljar je vobče z njim zadovoljen. Nezadovoljen je pač z vremenom. Namesto solnčnega svita in toplote imamo oblačno nebo, mrzli vetrovi pihajo in noči so občutno hladne. Takšno vreme zavira pravilni prehod cvetja v kobule. Škoda bi bila, ako bi vreme sedaj v zadnjem trenutku kljubovalo.

Horb, (Virtembersko) dne 5. avg. 1909. Prav žalostno je gledati naše hmeljnike. V nekaterih krajih računijo le eno desetinko navadne množine. Najdejo se pa tudi nasadi na žico, kateri bodo dali morda slabo polovico. Okužene rastline kažejo sicer nekaj pogankov, vendar ni misliti, da bile-ti kaj obrodili. Po lanskem hmelju se zelo povprašuje in se isti tudi drago plačuje.

Herrenberg (Virtembersko), dne 5. 8. 1909. Od mojega zadnjega poročila se je stanje v toliko spremenilo, da je rastlina v nekaterih zdravih nasadih cveteti pričela; okužene rastline dobivajo sedaj nekaj zelenih vršičkov, kateri pa so brez pomena, ker je že prepozno, da bi tudi zamogli obroditi, vrhu tega pa je vreme skrajno neugodno.

Mannheim, dne 5. 8. 1900. Od mojega zadnjega poročila je postala kupčija prav živahna in se plačuje za prama blago (1908) do 80 M za 50 kg. Prekupci nočejo svojega blaga prodati, ker vidijo, da se stanje nasadov vedno slabša. Celi teden dežuje, zjutraj stoji megla, noči so hladne in vsled tega ni misliti, da bi rastlina sploh še kaj obrodila — vse je zgubljeno.

London, dne 4. 8. 1909. Dasi naši hmeljarji prav pridno škropijo hmeljske nasade, vendar jih ne morejo otrebiti škodljivega mrčesa. Viharno vreme je napravilo po hmeljnikih precejšnjo škodo. Vse kaže, da bomo pozno obirali in da bode množina le pičla.

Waterville (Amerika), dne 28. 7. 1909. Dasi smo imeli obilo deža, se vendar stanje hmetjnikov ni zboljšalo, kakor smo upali, ampak še poslabšalo. Viharno vreme je povzročilo obilo škodo.

„Allg. Brauer- u. Hopfen Zeitung“ Norimberk.

Deželna sadjarska in vinarska šola v Mariboru je 30. julija končala šolsko leto. Ob koncu je imela šola 44 učencev in 4 goste. Od učencev

jih je bilo 33 iz Spodnjega, 8 iz Srednjega Štajerja. Po narodnosti je bilo 25 Slovencev, 1 Čeh in 18 Nemcev. Med slednjimi sta imela 2 štipendije od nemškega (Schulvereina), 2 pa od (Südmarke). Od 19 absolventov se vrnejo na rodni dom 3. 10 jih pojde v službo, 2 pa k vojakom. To je za kmetijstvo gotovo žalosten rezultat!

Tržne cene.

9. avgusta.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 32'25 za december 30'50, za marc 30'50, za maj 30'75. Tendence stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 24'20, nova kampanja K 23'05. Tendence mirna. — Vreme: lepo in toplo.

Budimpešta, 9. avgusta. Pšenica za oktober K 13'68, pšenica za april K 13'85, rž za oktober K 9'82, oves za oktober K 7'53, kornuza za avgust K —, kornuza za maj K 7'—, ogrščica za avgust K 13'80. Pšenice se malo ponuja, kupčija mala, tendence trdna, promet 30.000 m. st. Pšenica v efektivu in ostalo nespremenjeno. Vreme vroče.

Budimpešta, 9. avgusta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 143 do 144 vin.; zaloga 29.642 komadov.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 6. avgusta:

Promet tih, konzum se ni udeležil, ponudba rezervirana, tako da tendence nespremenjena: cene od konca zadnjega tedna se vzdržale.

Gostilno s koncesijo

se prevzame takoj v večjem kraju, na trgu ali tik farne cerkve, ali pa v kraju, ki bi bil tudi potreben brivce.

Ponudbe na: F. Majerle, Št. Jurij ob južni železnici. 73 3-1

Priporoča se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =

sv. Petra cesta šte. 8

pri nakupu platna, prtov, prtičev itd., bombaževinastega blaga, švicarskih vezil.

Opreme za neveste

perilo za gospe in gospode se izdeluje doma in po meri. Cene nizke. Blago dobro.

Pralnica in svetilnikalnica v Kolodvorskih ulicah 8.

Udobno urejena ter opremljena z naj-novejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradam v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinejših izpeljave. — Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. — Strogo solidno delo.

SVODI K
SVODIM!

ZVEZNA KNJIGOVEZNICA V CELJU

Schillerjeva cesta šte. 3.